

Włodzimierz Szumilin

Włodzimierz Szumilin

1901–1977

Prezes SEP w latach 1947–1949

Włodzimierz Szumilin urodził się 6 czerwca 1901 r. w Warszawie z ojca Mikołaja urzędnika (pochodzącego z rodziny rosyjskiej osiadłej w Polsce) i matki Alicji z Dutkiewiczów – nauczycielki. W 1910 r. rozpoczął naukę w 5. Gimnazjum w Warszawie, a po jego ewakuacji

w 1915 r. do Moskwy, uczęszczał do przeniesionego tam 3. Warszawskiego Gimnazjum. Zimą 1918 r. powrócił do Polski i w maju 1920 r. ukończył Wyższą Szkołę Realną Władysława Giżyckiego. W lipcu 1920 r. wstąpił do Wojska Polskiego. Brał udział w III. Powstaniu Śląskim. Po czterech miesiącach służby wojskowej został zdemobilizowany w celu odbycia studiów. W 1920 r. wstąpił na Politechnikę Warszawską, którą ukończył w 1928 r. jako inżynier elektryk ze specjalnością elektroenergetyka – sieci i układy elektroenergetyczne. Jednocześnie w latach 1925-1927 pracował jako zastępca kierownika wydziału elektrycznego przy budowie Elektrycznej Kolei Dojazdowej (EKD) Warszawa-Grodzisk, a w latach 1927-1928 jako projektant w warszawskim biurze American Utilities Corporation (późniejsze biuro koncernu Harrimana).

W 1928 r. Włodzimierz Szumilin współpracował z Zygmuntem Hubertem przy wykonaniu dwóch projektów zleconych przez Biuro Elektryfikacji Ministerstwa Przemysłu i Handlu: wykorzystania sił wodnych Pojezierza Pomorskiego i wykorzystania rezerw mocy przez równoległe połączenie elektrowni Kielecczyny. W wyniku realizacji tego projektu utworzone zostało Zjednoczenie Elektrowni Okręgu Radomsko-Kieleckiego (ZEORK), a Włodzimierz Szumilin został w nim zatrudniony (w biurze w Warszawie) przy opracowywaniu projektów sieci elektrycznych i stacji transformatorowych 6 i 35 kV, następnie jako szef zaopatrzenia, potem na stanowisku kierownika działu stacji transformatorowych i od 1 października 1936 r. jako prokurent ds. fachowych w Warszawie i Skarżysku Kamiennej. Pracę musiał przerwać w latach 1928-1929 dla odbycia służby wojskowej w Szkole Podchorążych Rezerwy Wojsk Łączności w Zegrzu.

W 1933 r. w ZEORK-u rozpoczęto projektowanie linii przesyłowej Mościce-Starachowice na najwyższe wówczas w kraju napięcie 150 kV, a w latach 1937-1939 opracowano drugi etap tego projektu – projekt linii: Starachowice – Warszawa. Włodzimierz Szumilin od początku brał udział w tych pracach, zwłaszcza przy ustalaniu technicznych wytycznych dla I etapu oraz przy projektowaniu stacji transformatorowych dla drugiego etapu. W 1939 r. uczestniczył przy nadzorze budowy elektrowni w Stykowie k. Starachowic i stacji transformatorowych w Jeziornie k. Warszawy i Leonowie k. Lublina. W okresie okupacji prowadził nadzór nad dokończeniem budowy linii 150 kV Starachowice – Warszawa i nad budową stacji transformatorowej 150 kV w Ursusie (Szamotach).

Po odzyskaniu niepodległości został mianowany przez Ministra Przemysłu zastępcą naczelnego dyrektora i dyrektorem do spraw odbudowy ZEORK-u. Całą swą energię skupił na odbudowaniu linii przesyłowej 150 kV Mościce – Starachowice – Warszawa, której 70-kilometrowy odcinek było zupełnie zniszczony, a pozostałe 200 km wymagało skontrolowania i uzupełnienia ubytków. Całkowitej odbudowy wymagała stacja transformatorowa 150 kV w Ursusie. Z wielkim zaangażowaniem brał również udział w poszukiwaniu sprzętu i urządzeń ZEORK-u, zrabowanych przez Niemców. W wyniku jego starań udało się rewindykować dużą ich część. W 1946 r. brał udział przy opracowaniu wstępnego projektu pierwszej w kraju linii 220 kV Śląsk – Łódź – Warszawa.

Drugim nurtem jego życia była praca naukowa. Rozpoczął ją jako starszy asystent w Zakładzie Urządzeń Elektrycznych Politechniki Warszawskiej w latach 1928-1935, a następnie prowadził w okresie 1935-1939 wykłady z zagadnień sieci i urządzeń elektrycznych na Wydziale Elektrycznym. W czasie okupacji był wykładowcą w zakresie

urządzeń elektrycznych w b. Szkole Budowy Maszyn i Elektrotechniki Wawelberga i Rotwanda, a po otwarciu przez Niemców Państwowej Wyższej Szkoły Technicznej w Warszawie (w latach 1941-1944) w tematyce sieci elektrycznych. Po wojnie pod koniec 1945 r. Włodzimierz Szumilin został powołany na zastępcę profesora w Katedrze Sieci na Wydziale Elektrycznym i prowadził wykłady z sieci elektrycznych i ich projektowania.

23 sierpnia 1946 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym i kierownikiem-organizatorem Katedry Sieci Elektrycznych na Wydziale Elektrycznym (przemianowanej w 1958 r. na Katedrę Układów Elektroenergetycznych, a w 1962 r. – Sieci i Układów Elektroenergetycznych). 18 lipca 1963 r. otrzymał nominację na profesora zwyczajnego. W 1970 r. po likwidacji katedr i powołaniu instytutów Włodzimierz Szumilin znalazł się w Instytucie Elektroenergetyki kierowanym przez profesora Tadeusza Kahla. 1 października 1971 r. przeszedł na emeryturę. W czasie pracy na Politechnice był opiekunem kierunku studiów „Sieci elektryczne” na kursie inżynierskim normalnym i specjalnym oraz kursie magisterskim. Pełnił funkcję pełnomocnika Rady Wydziału Elektrycznego do spraw bibliotecznych. Współpracował także z Państwowymi Wydawnictwami Technicznymi i Państwowymi Wydawnictwami Naukowymi jako opiniodawca i redaktor naukowy. W okresie 1948-1950 był współorganizatorem i dyrektorem naukowym Instytutu Elektrotechniki. W latach 50. pod jego kierownictwem (oraz Tadeusza Kahla i Czesława Mejry) zostały opracowane dwa poważne projekty: koncepcja warszawskiego węzła elektroenergetycznego i projekt miejskiej sieci rozdzielczej miasta Warszawy.

Trzeci nurt jego życia dotyczył pracy w międzynarodowych i krajowych organizacjach elektrycznych i energetycznych oraz stowarzyszeniach naukowo-technicznych. W latach 1948-1976 Włodzimierz Szumilin był przewodniczącym Polskiego Komitetu Wielkich Sieci Elektrycznych, wiceprzewodniczącym i stałym członkiem rady zarządzającej Międzynarodowej Konferencji Wielkich Sieci Elektrycznych (CIGRÉ), a później jej przewodniczącym honorowym i stałym członkiem Komitetu Studiów nr 31 CIGRÉ. Przed wojną brał udział w czterech posiedzeniach CIGRÉ w Paryżu oraz kilkakrotnie po wojnie. Dzięki dobrym stosunkom z francuskim komitetem CIGRÉ uzyskał, za jego pośrednictwem bezpłatnie, pełną dokumentację nowoczesnych masztów dla linii 220 kV, która została wykorzystana przy budowie linii Śląsk – Łódź – Warszawa. Był również członkiem Międzynarodowego Związku Wytwórców i Rozdzielców Energii Elektrycznej (UNIPED) i Światowej Konferencji Energetycznej (WPC). Był członkiem Komisji Koordynacyjnej Międzynarodowych Organizacji Energetycznych przy MGiE. Prace w tych organizacjach ułatwiała mu dobra znajomość języków obcych: francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego oraz wystarczająca angielskiego i włoskiego. Był członkiem Sekcji Grupy Energetyki PAN, Grupy Ekspertów i ekspertem Komitetu Elektrotechniki PAN, wiceprzewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Energetyki i opiekunem naukowym Zakładu Techniki Cyfrowej tego Instytutu, członkiem współ pracującym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, członkiem Podsekcji Elektrotechniki na I. Kongresie Nauki Polskiej w 1951 r. w Warszawie.

Do Stowarzyszenia Elektryków Polskich wstąpił w 1928 r. i działał w kole warszawskim. W 1938 r. został członkiem komisji Zarządu Głównego do opracowania uwag o proponowanych zmianach w ustawie o stopniu inżyniera. Na XI Walnym Zgromadzeniu Członków SEP 18-23 czerwca 1939 r. w Katowicach i Cieszynie został powołany w skład

ZG. W czasie okupacji brał udział w pracach konspiracyjnego SEP, przy opracowaniu Programu Elektryfikacji Polski do 1960 r. pod kierownictwem Jana Obrąpalskiego. W jego mieszkaniu odbywały się często zebrania różnych zespołów roboczych SEP. Na podkreślenie zasługuje działalność Włodzimierza Szumilina w pierwszych latach po wojnie. W 1945 r. wziął udział w pracach nad reaktywowaniem SEP razem z K. Szpotańskim, T. Czaplickim i E. Kobosko. Po wpisaniu SEP (28 sierpnia 1945 r.) do rejestru stowarzyszeń został członkiem Tymczasowego ZG, a po ustąpieniu (ze względów politycznych) Kazimierza Szpotańskiego z funkcji prezesa został wybrany na jednego z wiceprezesów. W tym okresie trwały prace nad przy stosowaniu statutu SEP do wymagań NOT, organizacji nadrzędnej nad stowarzyszeniami na wzór radziecki. Po długotrwałych uzgodnieniach tekstu z NOT, statut został zatwierdzony 18 października 1947 r. Na jego podstawie odbył się I Walny Zjazd Delegatów SEP w grudniu 1947 r. w Warszawie, na którym wybrano na okres 1 roku nowy ZG SEP z prezesem Włodzimierz Szumilinem na czele. Nowy prezes miał trudne zadanie. Obok pięknych tradycji, dawnych przepisów i zwyczajów musiał przystosować pracę SEP do nowych warunków. Dzięki wrodzonemu taktowi i rozsądnemu postępowaniu wywiązał się w pełni z tego zadania. W 1949 r. został wiceprezesem na następną roczną kadencję. Na wspólnym XI Zjeździe Delegatów SEP i Zjeździe Energoelektrycznym PAN w 1958 r. był przewodniczącym Sekcji Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej.

Był odznaczony Srebrnym (1938) i Złotym (1946) Krzyżem Zasługi, Medalem X-lecia PL (1955), Złotymi OH SEP (1959) i NOT (1960). W 1966 r. otrzymał indywidualną nagrodę I. stopnia Ministra Szkolnictwa Wyższego, oraz wielokrotnie nagrody rektora Politechniki Warszawskiej.

W małżeństwie z Ireną z Cichockich (lekarką) miał dwie córki: Elżbietę i Krystynę.

Zmarł 27 stycznia 1977 r. w Warszawie i został pochowany na Cmentarzu Powązkowskim.

Opracował: **Zbigniew Białkiewicz**

Materiał został pierwotnie opublikowany w „Spektrum” nr 6 z 2003 r.

Uzupełnienia i redakcja dla potrzeb publikacji internetowej: Jacek Nowicki, SG SEP, wrzesień 2018 r.

Źródła:

- Akta osobowe Włodzimierza Szumilina w archiwum Zakładu Energetycznego Skarżysko-Kamienna.
- Akta osobowe Włodzimierza Szumilina w archiwum Politechniki Warszawskiej
- Zeszyt historyczny nr 1 SEP. *75 lat SEP 1919-1994*. Warszawa 1994
- Stefan Bernas: *Prof. Włodzimierz Szumilin*. Przegląd Elektrotechniczny nr 6 z 1977 r.